

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoP/19/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113200537
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8113200537.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Petra Straku a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci starostlivosti súdu o mal. A. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom u matky, zastúpeného v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, odbor sociálnych vecí, pochádzajúceho z rodičov H. W., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. X, A., právne zastúpenej JUDr. Katarínou Leškovou, advokátkou so sídlom Plzenská 2, Prešov a O. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., O. T. XX, právne zastúpeného JUDr. Ladislavom Pribullom, advokátom so sídlom Levočská 77, Prešov, o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 27P 3/2013-86 zo dňa 26.6.2013 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok.

II. Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu mal. A. sumou 60 Eur mesačne, ktoré bude poukazovať k rukám matky vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom 01.06.2012 do právoplatnosti rozvodového rozsudku, t. j. do 08.03.2013, dlžné výživné za obdobie od 01.06.2012 do 08.03.2013 pre mal. A. v celkovej výške 453,58 Eur je otec povinný uhradiť v 2 splátkach, po 226,79 Eur spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok až do úplného vyrovnania dlhu. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie odôvodnil cit.: „prvoradou povinnosťou každého rodiča je jeho zákonná povinnosť prispievať na výživu svojho dieťaťa. Za týmto účelom by mal vynaložiť každý rodič všetko úsilie na využitie svojich možností a schopností tak, aby zabezpečil primeranú výživu svojmu dieťaťu na takej životnej úrovni, na akej on sám žije. Matka maloletého sa snažila zabezpečiť všetky výdavky svojho syna na pokraji svojich finančných možností a schopností napriek svojmu nízkemu príjmu. Pracuje ako zdravotná sestra s minimálnou mzdou a aj pri nedostatku finančných prostriedkov za finančnej pomoci svojich príbuzných, starostlivosť o mal. A. zvládla. Na druhej strane otec je dlhodobo nezamestnaný. V priebehu celého konania deklaroval, že je vlastníkom viacerých nehnuteľností, že mu finančne vypomáha jeho matka a jeho teta, ktoré ho v podstate živia. Neodôvodnil čím sú v skutočnosti uhrádzané jeho výdavky, ktoré má na základné životné potreby ako je ošatenie, obuv, strava, na úhradu nájomného v jeho vlastnom byte, správu a údržbu nehnuteľností, ktorých je vlastníkom. Dokonca mu ani z dôvodu vlastníctva týchto nehnuteľností nebola priznaná dávka v hmotnej núdzi, s ktorou by mohol zabezpečiť svoje nevyhnutné základné potreby. Preto podľa záveru súdu je otec finančne zabezpečený,

nepotrebuje pracovať, nevyvíja snahu nájsť si zamestnanie a uspokojuje sa z peňazí, ktoré mu dáva jeho rodina.

Na základe takto zistených skutočností vychádzal súd najmä z odôvodnených potrieb maloletého, ale tiež z možností a schopností otca pri využití všetkých svojich pracovných skúseností nadobudnutých v zahraničí pri pracovných aktivitách, pri speňažení nehnuteľností, ktorých je vlastníkom, ako aj nehnuteľnosti, o ktorej tvrdil v priebehu konania, že ju vrátil svojej tete darovacou zmluvou. Avšak túto skutočnosť nepreukázal, nakoľko sám potvrdil, že darovacia zmluva doposiaľ nebola vložená do katastra nehnuteľnosti, teda aj naďalej je on skutočným vlastníkom tejto nehnuteľnosti. Finančné prostriedky z predaja tejto nehnuteľnosti mohol využiť, resp. použiť na úhradu výživného pre svojho maloletého syna, ktoré doposiaľ neplatil. Aj keď sa bránil tým, že ide o nehnuteľnosť nízkej hodnoty, sama svedkyňa uviedla na pojednávaní, že nehnuteľnosť, ktorú darovala otcovi, darovala z dôvodu, že boli manželia a že si chceli postaviť rodinný dom. Keďže sa rozvedli, z tohto dôvodu žiadala vrátenie tejto nehnuteľnosti späť. Na základe toho považuje súd túto nehnuteľnosť za taký majetok, z ktorého by mohol mať otec finančný prospech.“

V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie otec uvádzajúc, že súd prvého stupňa vychádzal prevažne z tvrdení matky, ktoré sa v konaní nepotvrdili. Až do rozvodu manželstva, aj keď spolu nežili, prispievali obaja manželia na výživu maloletého pomerne podľa svojich schopností a možností, preto nie je dôvod na priznanie spätného výživného. Vlastníctvo, resp. spoluvlastníctvo nie je reálnym príjmom, z ktorého by mohol platiť výživné v súdom stanovenej výške. Možný príjem z týchto nehnuteľností je minimálny a skôr iluzórny. Stanovením výživného pri súčasných pomeroch ho súd prvého stupňa vystavil do nebezpečenstva, že toto výživné nebude schopný platiť a dostane sa do dlhov, resp. nezaplatením výživného do trestnoprávnej roviny. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrh zamietá.

Matka sa k podanému vyjadrila navrhujúc napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. a zistil, že odvolanie otca nie je dôvodné. Odvolací súd rozhodol o odvolaní postupom podľa § 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O. s. p., pričom miesto a čas vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli súdu najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vec aj správne právne posúdil. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistenom skutkovom stave. Na týchto správnych skutkových zisteniach sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o

domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa ust. § 77 ods. 1 zákona o rodine, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci nevyhnutný pre posúdenie dôvodnosti podaného návrhu na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému, ako aj vec správne právne posúdil (ust. § 153 ods. 1 O.s.p.).

Pri určení výšky výživného sa prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Odôvodnenými potrebami pri určovaní výšky výživného sú nielen základné a najnutnejšie hmotné potreby pre život človeka ako jedlo, ošatenie, obuv, ale aj ďalšie potreby dôležité pre vývoj a všestranný rozvoj osobnosti, rovnako sem patria aj náhodné výdavky spojené napr. so zdravotným stavom alebo s koničkami dieťaťa. Miera odôvodnených potrieb je rôzna a je závislá od veku, fyzickej a duševnej vyspelosti, zdravotného stavu, a podobne.

Pri posudzovaní schopnosti a možností povinného rodiča nie sú rozhodné jeho skutočné zárobkové (majetkové) pomery, ale jeho reálne zárobkové (majetkové) pomery, dané napr. jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovnými skúsenosťami.

Z dôkazov realizovaných pred súdom prvého stupňa vyplynulo, že matkin mesačný príjem predstavuje cca 350 Eur. Maloletý A. nastúpil do materskej školy.

V konaní treba nevyhnutne zisťovať výdavky, predovšetkým pravidelné, ako aj nepravidelné náklady spojené s bývaním (nájomné, prevádzka bytu, domu), stravou, ošatením, zdravotným stavom, starostlivosťou o dieťa a domácnosť, inými vyživovacími povinnosťami, poisťovými plneniami, sporením, pôžičkami, splátkovými platbami, daňovými plneniami, výdavkami na výkon povolania.

Súd prvého stupňa vychádzal v tejto súvislosti správne zo životnej úrovne povinného rodiča, ktorý napriek svojich schopnostiam a možnostiam nepracuje, a napriek tejto skutočnosti má z čoho uhrádzať výdavky na zabezpečovanie svojich nevyhnutných potrieb.

Odvolací súd sa s argumentáciou súdu prvého stupňa v časti o prednosti vyživovacej povinnosti pred výdavkami povinného rodiča stotožňuje. Zmysel ustanovenia § 62 ods. 5 zákona o rodine spočíva v plynulom zvýšení miery rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď si rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v primeranej miere na potreby dieťaťa.

Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa. Túto povinnosť má rodič už od narodenia dieťaťa a je jeho základnou povinnosťou.

Súd prvého stupňa správne posúdil aj schopnosti otca. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na nadobudnuté skúsenosti z praxe v zahraničí. Tieto jeho schopnosti treba posúdiť aj s ohľadom na stanovenie výšky vyživovacej povinnosti.

Odvolací súd poukazuje na to, že stanovená výška výživného je adekvátnou v súvislosti so životnou úrovňou povinného rodiča, ktorý je schopný zabezpečiť si uhrádzanie nevyhnutných potrieb bez pracovného pomeru, preto sa dá nepochybné len stotožniť s názorom súdu prvého stupňa o tom, že je povinnosťou otca maloletého usporiadať si život tak, aby plnenie si vyživovacej povinnosti malo prednosť pred všetkými ostatnými výdavkami.

Stanovené výživné považuje odvolací súd v súčasných pomeroch za adekvátne schopnostiam otca, veku a potrebám maloletého A. s ohľadom na príjem matky a jej osobnú starostlivosť. Výška výživného určená súdom prvého stupňa je plne súladná z hľadiskami, ktoré sú uvedené v § 75 ods. 1 veta prvá ZoR. Preto odvolací súd považoval súdom prvého stupňa určené bežné výživné za zákonné a vecne správne.

Správne súd prvého stupňa stanovil povinnosť otca uhradiť spätné výživné. Z obsahu spisu nepochybné vyplynulo, a to priamo z tvrdenia otca, že od júna 2012 pravidelne chodil na nákupy do domácnosti, a od júla 2012 na výživu syna neprispieval. Bolo dôvodným preto priznať spätné výživné.

Nedôvodnou je i odvolacia námietka, že sa vedú dve konania, ktoré sa v časti prekrývajú. Je nepochybné, že predmetné konanie je konaním o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností do rozvodu manželstva a konania na Okresnom súde Prešov vedené pod sp. zn. 27P 368/2012 je konaním o rozvod manželstva, s ktorým je obligatórne spojené konanie o výkon rodičovských práv a povinností k maloletému A. na čas po rozvode manželstva.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.. Podľa tohto ustanovenia žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať bez návrhu. Konanie vo veciach starostlivosti o maloletých je podľa § 81 ods. 1 O.s.p. konaním, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.